

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ ПОНЯТТЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Іван Іванович КАЖУК,

*Чернівецький інститут Міжнародного
гуманітарного університету*

Науковий керівник: Сівак О. В.

Для всебічного та комплексного аналізу проблеми права користування природними ресурсами України необхідно детально дослідити питання про поняття природних ресурсів як об'єктів права користування та їх правовий режим.

Перш за все, потрібно розкрити тлумачення поняття «природні ресурси». Слід зауважити, що ні Конституція України, ні будь-який інший закон не дають визначення даного поняття.

Разом із тим в екологічному законодавстві є визначення окремих різновидів природних ресурсів.

Так, відповідно до ст. 1 Водного кодексу України «Визначення основних термінів» водні ресурси – це обсяги поверхневих, підземних і морських вод відповідної території [1]. При цьому водний об'єкт визначається як сформований природою або створений штучно об'єкт ландшафту чи геологічна структура, де зосереджуються води (річка, озеро, море, водосховище, канал, водоносний горизонт).

Таке співвідношення є надзвичайно важливим для подальшого наукового визначення поняття природних ресурсів виключної (морської) економічної зони України.

Закон України «Про рослинний світ» в ст. 3 «Визначення основних термінів» формулює поняття природних рослинних ресурсів як об'єктів рослинного світу, що використовуються або можуть бути використані населенням для потреб виробництва та інших цілей [3].

Лісовий кодекс України у ст. 7 визначає лісові ресурси як деревину, технічну і лікарську сировину, кормові, харчові та інші проду-

кти лісу, що використовуються для задоволення потреб населення і виробництва [2].

Інші кодекси та закони, що регулюють відповідні різновиди екологічних суспільних відносин, не наводять визначення понять природних (земельних, гірничих, фауністичних, атмосфероповітряних, природно-заповідних) ресурсів.

Також розглянемо в науковій літературі поняття «природні ресурси» та його співвідношення з поняттям «природні об'єкти».

Зокрема, в якості природних ресурсів визначають частину сукупності природних умов існування людини, найважливіші компоненти довкілля людини, які використовуються в процесі суспільного виробництва для задоволення матеріальних та культурних інтересів суспільства.

До природних ресурсів відносять: екологічні, економічні, земельні, мінеральні, водні, лісові, енергетичні ресурси, фауну [5, с. 52].

Природні ресурси також визначаються як компоненти природи, які на даному рівні розвитку виробничих сил використовуються чи можуть бути використані в якості засобів виробництва і предметів споживання або як «природні засоби, запаси, джерела задоволення яких-небудь потреб людини» [4, с. 101].

Список використаних джерел:

1. Водний Кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. №24. Ст. 189.
2. Лісовий Кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. №17. Ст. 99.
3. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. №22-23. Ст. 198.
4. Толковый словарь по охране природы/ Под ред. В. В. Снакина. М., 1995. С. 101-102.
5. Экологическое право: Учебник для вузов / Н. Д. Эриашвили, Ю. В. Трунцевский, В. В. Чучков и др. Под ред. В. В. Чучкова. М.: ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2000. 415 с.